

Українська діяспора: Художниці, 1908-2015 — це перша значна виставка, що розглядає питання української ідентичності в творчості жінок-художниць, котрі опинилися поза межами України. Вона включає понад 100 робіт 43-х мисткинь, здебільшого з Північної Америки, де переважна частина із них проживає, але й також є декілька з Європи. Більшість художниць цієї виставки належать до третьої хвилі імміграції, що наступила після Другої світової війни, коли треба було змиритися з втратою дому та батьківщини дитинства й пристосуватися до життя в новій країні, де культурну ідентичність, громадські та ґендерні ролі довелося визначати й переосмислювати наново. Серед них є ті, хто народився в Україні ще до війни, як і ті, хто народився вже за кордоном до й протягом 1960-х років. Включено теж мисткині, що передували третій хвилі, творчість яких сформувалася ще до Другої світової війни та декілька мисткинь, котрі належать до четвертої пост-совєтської хвилі імміграції.

Серед представлених тут художниць зв'язок з українською культурною тожсамістю в парадоксальний спосіб – простий і складний одночасно. Попри те, що вони можливо його не заперечували б, глибина того пов'язання, момент важливості для їхнього власного особистого життя, праці й стосунків, виявляються вельми по-різному, не без впливу життєвих обставин і глядацької публіки, для якої творять. Треба пам'ятати, що цей зв'язок може мінятися продовж життя. І так, виставка «Українська діяспора: Художниці, 1908-2015» намагається представити широкий діапазон робіт, вказуючи на різні шляхи, які обрали мисткині, щоб виразити, трансформувати, гібридизувати, або й навіть відмежуватись від відчуття українськості. Деякі з робіт прямо підкреслюють зв'язок з українськими мотивами, зображувальними формами, а чи історичними подіями. Серед них маємо малюнки на склі Ярослави Сурмач Міллс, де зображені народне життя та традиційні обряди; живопис «Земля обітована» (2011) Христини Кудрик, із серії «Спадщина», де зображено іммігрантський досвід, як рівно ж її «Майдан» (2014), де бачимо протести й кровопролиття на київському Майдані під час зими 2013-2014 років; так само як і Юлія Пінкусевич відтворила його хаос у творі «Угамувати какофонію» (2015). Інші роботи протистоять таким чітко визначеним зв'язкам, пропонуючи сферу візуального ангажування, в якій присутні багатокультурні

посилання, в тому числі (але й не тільки) українські. Ті, хто розуміється на вишивці та її історії, можливо зможуть розпізнати перегук між темнозеленим, чорним, помаранчевим та червоним кольорами, характерними для регіонів Західньої України, і подібною гамою кольорів у малому gobелені Лялі Кучми «Екстракт» (2010), хоча важко було б безсумнівно довести зв'язок між цими українськими посиланнями й довершеною формою самого твору. Так само глядачі не можуть знати, що «Екстракт» мав спочатку форму довгастої тканини, подібною до українського обрядового рушника і тільки згодом був змінений, щоб дати привід для нових естетичних пошуків.

Виставка поставила собі за ціль розширити поняття «українськості» у мистецтві поза звичні уявлення, в яких народне мистецтво й жіноча практика неодмінно асоціюються разом. Переважній частині мисткинь у цій виставці понад 50 років, і вони відчули проблеми, з якими стикалися жінки-художниці загалом у час визвольного руху за жіночі права. Такою проблемою було знайти місце в чоловічому мистецькому мейнстрімі, що применшував та виключав етнічні меншини та жінок. Також, ішлося про те, щоб могли свобідно працювати в естетиці сучасних форм, що традиційно асоціювалися з практикою художників-чоловіків, як, наприклад, скульптури із звареного металю, а чи живопис, пов'язаний з формалізмом. До того ж, чимало художниць були змушені знайти свій власний особистий стосунок до наголосу діяспори на традиційному мистецтві як на найбільш ефективному способі збереження української ідентичності.

Твори, показані у цій виставці, зображують розмаїття жанрів, технік, тематик, стилів та естетичних думок, з якими працюють ці художниці. Серед них маємо іконописання, традиційні академічні жанри, такі як натюрморти, портрети й пейзажі, фігуративні скульптури, абстрактний живопис, gobелени та роботи у мішаній техніці. Щоб донести естетичну гнучкість та дуже особисте розуміння природи ідентичності, представлено також твори, що ілюструють відчуття подвійної ідентичності – української та західньої модерністської. Ця різноманітність мала б розширити наратив того, що означає бути жінкою-художницею української діяспори, а не тільки мисткинею, що просто сама є членом цієї ж діяспори.

Адріана Кочман
Запрошений куратор

The Ukrainian Diaspora

Women Artists, 1908-2015

Українська діяспора Художниці, 1908-2015

The Ukrainian Museum • Український Музей

The *Ukrainian Diaspora: Women Artists, 1908-2015* is the first major exhibition to examine the relationship between Ukrainian identity and women artists beyond the borders of geographic Ukraine. It features over 100 works by 43 artists, primarily from North America, where the largest artist population resides, but also from Europe. A majority of the artists belong to the third wave of immigration, after World War II, when the loss of childhood home and country had to be negotiated in a new host land, and where cultural identity, community, and gender roles were redefined and transformed. These artists were either born in Ukraine before the war or born abroad into the 1960s. Also included are artists predating the third immigration wave whose work had matured or was already emerging by the time of World War II, as well as several artists of the post-Soviet-era fourth immigration wave.

Among the artists represented, adherence to their Ukrainian cultural identity is paradoxically simple and complex. While they would arguably agree that they are tied to it, the depth of that connection and its relevance to their personal lives, work, and relationships manifests itself in profoundly different ways, and is influenced as much by life circumstances as it is by the audience for whom they are creating their art. It may also change over time. *The Ukrainian Diaspora: Women Artists, 1908-2015* thus endeavors to present a broad range of works, illustrating multiple pathways with which artists have chosen to articulate, transform, hybridize, or seemingly disengage from this sensibility. Some works directly assert a connection to Ukrainian themes, representational forms, and historical events. These include Yaroslava Surmach Mills' reverse glass paintings of Ukrainian folk life and ritual traditions, and Christina Kudryk's painting *The Promised Land* (2011), from her Heritage series, addressing one's past immigration experience, as well as her *Maidan* (2014), expressing shock and anguish at the protests and massacre in Kyiv's Maidan Square during the winter of 2013-2014, just as Yulia Pinkusevich re-created its chaos in *Silencing the Cacophony* (2015). Many more works resist such clear relationships, occupying a realm of visual engagement rich with multiple cultural associations, including (but

not exclusively) Ukrainian. Those familiar with Ukrainian embroidery and its history would likely recognize a link between the hunter green, black, orange, and red color palette commonly used in regions of Western Ukraine and a similar color range in Lialia Kuchma's small tapestry, *Extract* (2010), although clear references between the Ukrainian association and its final manifestation are not explicitly put forth within the artwork itself. Nor would viewers be aware that *Extract* previously existed in the shape of an oblong ritual cloth – similar to a Ukrainian *rushnyk* – and was later changed to meet new aesthetic interests.

The purpose of the exhibition is to expand notions of "Ukrainianness" in art beyond its typical associations with traditional folk art as a woman's practice. The majority of the artists in the exhibition are over the age of 50 and experienced a number of the issues that many women artists faced during the women's liberation movement. These issues included mediating a masculinized art mainstream that diminished or excluded ethnics just as it did women, and making a conscious decision to pursue the contemporary aesthetic agendas traditionally associated with male art practice, such as welded sculpture and formalist painting. In addition, many artists had to reconcile personally the diaspora's emphasis on traditional art as the most effective way of preserving Ukrainian identity.

Multiple types of artwork are included in the exhibition, illustrating the range of media and subjects, styles, and aesthetic ideas with which these artists have worked. These include icon painting; the traditional academic genres of still life, portraiture, and landscape; figurative sculpture; abstract painting; tapestry; and mixed-media works. In an effort to communicate aesthetic flexibility and the individualized nature of identity, artworks illustrating an engagement with dual identities – Ukrainian and western modernist – are also represented. Their diversity is intended to widen the narrative of what it means to be a woman artist of the Ukrainian diaspora, and not simply a woman artist who happens to be a Ukrainian diasporan.

Adrienne Kochman
Guest Curator

EXHIBITION SPONSORS

Major Sponsor

Ukrainian National Women's
League of America

Gold Circle

Prof. Renata Holod &
Prof. Oleh Tretiak

Bronze Circle

Zoriana Haftkowycz &
Mykola Darmochwal
Lydia Hajduczok
Myron & Olha Hnateyko
Irene Kurowyckyj

Oksana Kuzmak
Prof. Jaroslaw & Alla Leshko
Stefan & Roksolana Misilo
Yuriy Mishchenko & Natalia
Pawlenko
Jaroslava Mulyk
Roma Shuhan
Maria Tomorrow
UNWLA Branch 75
UNWLA Branch 83
UNWLA Detroit Regional
Council
Myron & Marianna Zajac

Artists participating

Roxolana Luczakowsky
Armstrong
Liliana Berezowsky
Lydia Bodnar-Balahuntrak
Christina Debarry
Sonia Delaunay
Maria Dolnytska
Inka Essenhigh
Anya Farion
Slava Gerulak
Adrianna Tytla Henkels
Motria Jackewych Holowinsky
Natalia Husar
Nina Klymovska
Alexandra Diachenko Kochman
Alexandra Kowerko
Kateryna Krychevska-Rosandich
Jaroslava Lialia Kuchma
Christina Kudryk
Sophia Lada
Marta Huley Legeckis
Halyna Mazepa

Yaroslava Surmach Mills
Olia Mishchenko
Liudmyla Morozova
Chrystya Olenka
Arcadia Olenka-Petryshyn
Irma Osadsa
Aka Pereyma
Christina Pereyma
Vaka Pereyma
Lidia Piaseckyj
Yulia Pinkusevich
Natalia Pohrebinska
Romana Rainey
Christina Saj
Tamara Skrypka
Ilona Sochynsky
Halyna Tytla
VALYA
Marta Hirniak Voyevodka
Patricia Zalisko
Sofia Zarytska
Iryna Homotiuk Zielyk

Guest Curator: Adrienne Kochman

Brochure © 2015 by
The Ukrainian Museum.
All rights reserved.

The Ukrainian Museum
222 East 6th Street
New York, NY 10003
T: 212.228.0110
F: 212.228.1947
info@ukrainianmuseum.org
www.ukrainianmuseum.org

Museum hours:
Wednesday through
Sunday
11:30 a.m. – 5:00 p.m.